

POSUDEK OPONENTA NA DIPLOMOVOU PRÁCI MGR. MARGARETY KRPCOVÉ S NÁZVEM
„ŽENA BIBLE VE SPEKTU CIVILIZACÍ: ROLE ŽENY POHLEDEM ČESKÝCH KŘEŠŤANEK“

Předložená práce po formální i obsahové stránce zcela splňuje požadavky kladené na práci tohoto druhu.

Je třeba říct, že název práce poněkud kontrastuje s obsahem: První velká část se zabývá rolí ženy z nejrůznějších hledisek (antropologie, biologie, psychologie, sociologie, filosofie, vybraných mimokřesťanských náboženství), druhá část se zabývá „biblickou rolí“ ženy a konečně třetí, praktická část, pohledem českých křesťanek na tuto problematiku. Není mi zcela jasné, jak se má v této situaci název práce k jejímu obsahu a co je vlastně smyslem práce. Stálo by proto snad za úvahu upravit název práce.

Hned z počátku posudku je třeba ocenit vysokou vyjadřovací úroveň autorky. Vyjadřuje se srozumitelně, věcně, gramaticky i stylisticky správně. Občas se vyskytující překlapy či chyby (v interpunkci pod.) se v práci vyskytují v přijatelném (a pochopitelném) množství.

Nedostatků má práce jen **několik** a obvykle **ne příliš významného charakteru**:

Autorka střídá biblické zkratky s plným názvem biblických knih; na některých místech uvádí zkratku *Gen*, jinde *1. Mojžíšova* (s. 62, pozn. 201 a 202) apod. V diplomové práci věnující se mj. i biblické otázce by se podobný jev neměl vyskytovat. Podobně cituje dokument *Mulieris Dignitatem* pomocí stran, nikoli podle vnitřního číslování, jak je obvyklé. Kromě toho uvedené strany neodpovídají skutečnosti, a citované texty jsou tak velmi obtížně dohledatelné.

Autorka nepoužívá vždy nejvhodnější literaturu. Nejnápadnější je skutečnost, že ačkoli se autorka opírá často o biblické texty, cituje obvykle literaturu zaměřenou spíše na genderovou problematiku. Z biblických komentářů cituje jen jeden (Borse).

Autorka nespecifikuje, co má přesně na mysli v práci klíčovým pojmem „biblická role ženy“.

Autorka chybuje často v prepisech cizích slov: „animali“ místo „animalia“ (s. 54); „natura“ místo „naturae“ (s. 54, pozn. 155), nepřesný přepis *‘išah* (s. 56, pozn. 468 – odkud ho autorka přebírá? chybí totiž mj. citace zdroje; jinde v tomto kontextu cituje *Mulieris Dignitatem*, ovšem tam vypadá přepis jinak); proč vůbec uvádí přepis do latinky, když v pozn. 102 (s. 39) používá hebrejštinu? Tvzení, že podle Ef 5,25 „vedení muže znamená jeho zodpovědnost milovat své ženy“, je velmi zavádějící; autor listu Efezským nehovoří o tom, že by měl muž mít a milovat více žen (s. 58).

Zásadní nedostatek má celá práce jeden. Autorka představuje ve své práci jeden názor, aniž by se dostatečně vypořádala s názory odlišnými. To je patrné jak ve výběru literatury (viz výše), tak i v tom, že celá práce vyznívá tendenčně. Autorka hovoří přesvědčivě a srozumitelně, ovšem čtenář si může všimnout, že téměř nezaznívají názory těch, kdo se domnívají, že rozdíl mezi mužem a ženou je ryze nebo především kulturního charakteru, nebo kdo by interpretovali biblické texty jinak. Týká se to mj. i celé 1. kapitoly.

Tendenčnost autorčina textu je patrná též na tom, že některé důležité otázky ponechává stranou a nerozebírá je. Její práce zpracovává ty texty a ty jejich aspekty, které „se hodí“ pro autorčinu argumentaci, a to ne všechny. Při popisu pádu člověk např. autorka opomíjí důsledky lidského hříchu, které cituje („*velice rozmnožím tvé trápení...*“, s. 59). Přitom právě zde se nachází biblické zakotvení nerovnosti mezi mužem a ženou a (násilná?) dominance

muže ve vztahu coby důsledek hříchu. Podobně autorka hovoří o tom, že žena je stvořena jako mužova pomocnice, a ptá se, zda tu jde jen o „pomoc v činnosti, v podmaňování země“ (s. 55). Dále pokračuje: „nepochybně jde o družku života, s kterou se může muž spojit jako s manželkou a stát se s ní jedním tělem“. Jak autorka k tomuto závěru došla? Biblický text přitom sám hovoří o tom, v čem má být žena muži pomocnicí. Autorka také neřeší otázku, zda je k Božímu obrazu stvořen muž i žena, nebo zda teprve jako pár představují obraz Boží. Tyto příklady ukazují, že autorka se zdaleka nevypořádává se všemi důležitými aspekty vztahu mezi mužem a ženou, které představují stěžejní část její práce. Mnoho otázek zůstává nevyřešených a velmi často i nevyslovených, ačkoli by byla potřeba se s nimi konfrontovat.

Autorka také opomíjí jeden velmi důležitý starozákonní text, který se o vztahu mezi mužem a ženou vyjadřuje také explicitně a který více než jakýkoli jiný text prosazuje rovnost co do důstojnosti mezi oběma pohlavími, totiž Mal 2,10-16. Opomíjení tohoto textu v diskurzu o vztahu mezi mužem a ženou je však bohužel obvyklé a není možné je proto autorce vytýkat.

Jestliže si uvědomíme a připustíme značný tendenční charakter celé práce a budeme ji považovat za prezentaci jednoho pohledu na ženu a její roli, a nikoli za celistvé a kritické řešení otázky ohledně role ženy, pak se jedná o **výbornou** práci. Jestliže práce chtěla být kritickým zhodnocením problematiky (což se zdá pravděpodobnější a co by více odpovídalo kvalifikační práci tohoto typu), pak je nutno ji hodnotit nejlépe jako **dobrou**. Závěrečné hodnocení bude záviset na obhajobě.

České Budějovice
14. května 2012

Adam Mackerle